

Landsforeningen Ældre Sagen

Socialministeriet

Vedrørende 2. kontor j.nr. 2000-45, lovforslag L 224

Ved skrivelse af 10. april 1989 har ministeriet anmodet landsforeningen om at udtale sig om lovforslag L 224, der vil annullere tidligere vedtaget lovbestemmelse om, at varig hjemmehjælp skal være gratis fra 1. juli 1989. Ifølge lovforslaget opretholdes det hidtidige betalingskrav, dog fremtidig med begrænsning til højst 3 timer pr. uge mod hidtil 6 timer.

Af de følgende grunde er vi af den opfattelse, at lovforslaget bør forkastes:

1. Ved den allerede gennemførte lovgivning har man stillet de nuværende og kommende hjemmehjælpsmodtagere i udsigt, at den varige hjemmehjælp for fremtiden vil blive gratis. Uanset hvad man i øvrigt mener om betalingsspørgsmålet, er det uheldigt, at man nu med det foreliggende lovforslag vil skuffe den således skabte forventning. En sådan adfærd tjener ikke til at styrke respekten om lovgivningsmagten. Allerede af denne grund må det anbefales Folketinget at forkaste lovforslaget. Politikerne har naturligvis lov at skifte mening, men man bør i det mindste give gratisbestemmelsen en chance i praksis, før man beslutter at afskaffe den.

2. Rent bortset herfra må spørgsmålet om betaling for hjemmehjælp vurderes i lys af hjemmehjælpens funktion i retning af, at den – rigtigt tilrettelagt, f.eks. ved at aktivere til selvhjælp – er egnet til at aflaste presset på de mere omfattende og bekostelige hjælpeforanstaltninger. Hvis man tilsigter, hvad man vel gør, at hjemmehjælpen skal tjene til forebyggelse af, at der af en opstået lidelse eller svækkelse udvikler sig et mere omfattende pleje- og bistandsbehov, må man først og fremmest sørge for, at hjemmehjælpen bliver ydet, når der er brug for den. Det offentlige har med andre ord en økonomisk interesse i, at hjemmehjælp indsættes

som et middel til at undgå eller udskyde nødvendigheden af en mere omfattende indsats af offentlige ressourcer. Hertil kræves blandt meget andet, at modtagelsen af hjemmehjælp ikke blokeres af et betalingskrav. For så vidt der overhovedet skal kræves betaling for hjemmehjælpen, må betalingen være overkommelig for modtageren og ligge i et acceptabelt niveau. Men det vil ud fra den nævnte betragtning være mest konsekvent, at hjemmehjælpen gøres gratis.

3. Særligt fremhæves, at de med ældreboligloven i 1987 introducerede nye ældreboliger er baserede på, at beboerne skal kunne få hjemmehjælp og anden bistand efter samme regler, som gælder for alle andre ældre. Ved ældreboliglovens gennemførelse blev det forudsat, at enhver, der får tildelt en ældrebolig, skal have økonomisk grundlag for at klare sig i boligen. Hvis der fastsættes betalingsregler, hvorved hjemmehjælpen bliver økonomisk uoverkommelig for beboerne, forskertses formålet med ældreboligerne.

4. Et hovedargument for den foreslåede genindførelse af betalingskravet for varig hjemmehjælp angives at være frygten for den øgede efterspørgsel, som indførelse af gratisprincippet på dette område hævdes at ville medføre. I ministerens bemærkninger til lovforslaget gås der ud fra som en kendsgerning, at en afskaffelse af betalingsreglerne vil resultere i et sådant øget efterspørgselspres. Det overses eller forbigås herved, at hjemmehjælp – til forskel fra f.eks. befordring med offentlige trafikmidler eller bibliotekernes bogudlån – i alle tilfælde tildeles efter en behovsvurdering, jf. herved forudsætningen i bistandslovens § 53. Der er derfor ikke brug for nogen prisfastsættelse til regulering af en markeds mekanisme, idet efterspørgslen kan holdes i ave ved det offentliges tildeling af